

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babes-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Történelem és Filozófia Kar
1.3 Intézet	Magyar Történeti Intézet
1.4 Szakterület	Történelem
1.5 Képzési szint	mesterképzés (MA)
1.6 Szak / Képesítés	A kulturális örökség kutatása és hasznosítása

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Kulturális örökség és emlékezet						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Erdősi Péter						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Fehér Andrea						
2.4 Tanulmányi év	I	2.5 Félév	II	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Alaptantárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	48	melyből: 3.5 előadás	24	3.6 szeminárium/labor	24
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					50
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					50
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					42
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					20
Vizsgák					10
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	162				
3.8 A félév össz-óraszama	220				
3.9 Kreditszám	7				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	- jelenlét - vetítő
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	megfelelő százaléku jelenlét

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	- Az elbeszélő források interdiszciplináris értelmezése - Bevezetés a kulturális örökség fogalomkörébe - A kulturális örökség védelmének jogi háttere: az aktuális rendelkezések ismertetése stb.
Transzverzális kompetenciák	

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	A tantárgy a kulturális örökség és a kulturális emlékezet elméleti kérdéseibe ad bevezetést. Felkészíti a hallgatókat arra, hogy a tananyagot saját szakmai pályafutásuk során kreatívan alkalmazzák.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	- Bemutatja a kulturális örökség megteremtésének, társadalmi használatának, politikai és gazdasági szerepének módozatait. - Elemzi az örökség értelmezésének szintjeit (világ, európai, nemzeti, lokális). - Ismerteti az örökség bemutatásának, a befogadókhoz való eljuttatásának technikáit. - Felvázolja a kulturális örökség tanulmányok és a klasszikus bölcsészdiszciplínák viszonyát. - Betekintést nyújt a nemzetközi szakirodalom fő irányzataiba.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Bevezetés: a kulturális örökség fogalmának meghatározása és története	Megbeszélés, előadás	
Kulturális emlékezet, <i>lieux de mémoire</i> , örökségesítés	Vetítés, előadás	
Örökség és történelem: a múltértelmezés rivális paradigmái	Megbeszélés, vita	
Kulturális fordulat a társadalomtudományokban	Megbeszélés, vita	
Kulturális örökség a humán- és társadalomtudományokban	Előadás	
A történeti antropológia és az „új kultúrtörténet” összefüggései a kulturális örökséggel	Előadás, megbeszélés	
A világörökség: egyezmény, intézményesülés, jegyzék	Vetítés, megbeszélés	
A világörökség immateriális változata: a „szellemi örökség”	Vetítés, megbeszélés	
A nemzeti örökség megalkotása és reprezentációja	Vetítés, megbeszélés	
Az európai örökség, különös tekintettel Közép-Európára	Vetítés, megbeszélés	
Örökség lokális szinten	Vetítés, vita	

Városi örökség, történeti városi táj	Vetítés, vita	
Gyűjtés, megőrzés, bemutatás: kulturális örökség és muzeológia	Vetítés, vita, megbeszélés	
Vitás kérdések az örökségparadigmában	Vetítés, vita	
Könyvészet		
APPADURAI, Arjun: A lokalitás teremtése. <i>Regio</i> , 2001/3. 3–31.		
ASSMANN, Jan: <i>A kulturális emlékezet. Írás, emlékezés és politikai identitás a korai magaskultúrákban</i> . Bp, Atlantisz, 1999.		
BINNI, Lanfranco – PINNA, Giovanni: <i>A múzeum. Egy kulturális gépezet története és működése a XVI. századtól napjainkig</i> , Bp, Gondolat, 1986.		
BÓDY Zsombor – Ö. KOVÁCS József (szerk.): <i>Bevezetés a társadalomtörténetbe. Hagyományok, irányzatok, módszerek</i> . Bp, Osiris, 2006. 419–448.		
BRUBAKER, Rogers – COOPER, Frederick: Beyond “Identity”. <i>Theory and Society</i> , 29 (2000) 1–47.		
BURKE, Peter: <i>What is Cultural History?</i> Cambridge, Polity Press, 2004.		
CSONKA-TAKÁCS Eszter (szerk.): <i>Szellemi kulturális örökség – a megőrzés útjai: a pécsi nemzetközi konferencia előadásaiból</i> . 2007. szept. 17–20. Bp, Európai Folklór Intézet, 2008.		
ÉBLI Gábor: <i>Az antropologizált múzeum. Közgyűjtemények átalakulása az ezredfordulón</i> . Bp, Typotex, 2005.		
ERDŐSI Péter – SONKOLY Gábor (szerk.): <i>A kulturális örökség</i> . Bp, L’Harmattan, 2004.		
Uők: Levels of National Heritage Building in Central Europe since 1990. In: CSÁKY, Moritz – SOMMER, Monika (szerk.): <i>Kulturerbe als soziokulturelle Praxis</i> . (Gedächtnis – Erinnerung – Identität, Bd. 6.) Innsbruck – Wien – Bozen, Studien Verlag, 2005. 147–162.		
Uők: Észrevételek a kulturális örökségről. In: FEDINEC Csilla (szerk.): <i>Nemzet a társadalomban</i> . Bp, Teleki László Alapítvány, 2004. 205–219.		
FABRE, Daniel (szerk.): <i>L’Europe entre cultures et nations</i> . Éditions de la Maison des sciences de l’homme, Paris, 1996. (Mission du Patrimoine ethnologique. Collection Ethnologie de la France, 10.)		
FEJŐS Zoltán: <i>Tárgyfordítások. Néprajzi múzeumi tanulmányok</i> . Bp, Gondolat, 2003.		
FRAZON Zsófia: <i>Múzeum és kiállítás. Az újrarajzolás terei</i> . Bp – Pécs, Gondolat – PTE Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszék, 2011.		
GAGYI József: <i>Örökített székelkapu. Környezetek, örökség, örökségesítés egy székelgyöföldi faluban</i> . Marosvásárhely, Mentor, 2004.		
GOMBOS Gyula: Változó etnikumok, épített örökség, új lokalitás. Posztnémet lengyel identitás? In: FEDINEC Csilla (szerk.): <i>Nemzet a társadalomban</i> , i. m. 87–101.		
GYÁNI Gábor: <i>Emlékezés, emlékezet és a történelmi elbeszélés</i> . Bp, Napvilág, 2000.		
GYÖRGY Péter: <i>Az eltörölt hely – a Múzeum</i> . Bp, Magvető, 2003.		
GYÖRGY Péter – MONOK István – KISS Barbara (szerk.): <i>Kulturális örökség – társadalmi képzelet</i> . Bp, OSZK – Akadémiai Kiadó – Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, 2005. http://mek.niif.hu/02600/02661/02661.pdf		
HARTOG, François: Örökség és történelem: az örökség ideje. <i>Regio</i> , 2004/4. 3–25.		

Uő: *A történetiség rendjei. Prezentizmus és időtapasztalat*. Bp, Atelier, 2006.

K. HORVÁTH Zsolt: Az eltűnt emlékezet nyomában. Pierre Nora és a történeti emlékezetkutatás francia látképe. *Aetas*, 1999/3. 132–141. http://www.aetas.hu/1999_3/99-3-9.htm

Uő: Elképzelt múlt, felidézett jövő. Három séta az „örökség” erdejében. *Múltunk*, 2000/3. 178–200.

KESZEI András: A megfoghatatlan nyomában – a szellemi örökség meghatározása és a kultúra szerepének átértékelődése. In: FEDINEC (szerk.): *Társadalmi önismeret és nemzeti önazonosság Közép-Európában*. Bp, Teleki László Alapítvány, 2002. 255–268.

KISANTAL Tamás (szerk.): *Elbeszélés, kultúra, történelem* (Narratívák 8.) Bp, Kijárat, 2009.

KOVÁCS Éva: Vakmerő tézisek az identitásról. In: FEDINEC (szerk.): *Nemzet a társadalomban*, i. m. 221–234.

MURZYN-KUPISZ, Monika – PURCHA, Jacek (szerk.): *Reclaiming memory. Urban regeneration in the historic Jewish quarters of Central European cities*. Cracow, International Cultural Centre, 2009.

NORA, Pierre: *Emlékezet és történelem közt*. Bp, Napvilág, 2010.

Uő: *Emlékezet és történelem között. A helyek problematikája*, *Aetas*, 1999/ 3, 142–157.
http://www.aetas.hu/1999_3/99-3-10.htm

van OERS, Ron – HARAGUCHI, Sachiko (szerk.) *Managing Historic Cities. Gérer les villes historiques*. Paris, UNESCO, 2010. (World Heritage Papers 27.) <http://whc.unesco.org/en/series/27/>

OLICK, Jeffrey K. – ROBBINS, Joyce: A társadalmi emlékezet tanulmányozása: a „kollektív emlékezettől a mnemonikus gyakorlat történeti szociológiai vizsgálatáig. *Replika*, 1999. szept. (37.)
<http://www.c3.hu/scripta/scripta0/replika/37/olick.htm>

PURCHLA, Jacek (szerk.): *Central Europe. A New Dimension of Heritage*. Cracow, International Cultural Centre, 2003.

Uő (szerk.): *The Historical Metropolis. A Hidden Potential*. Cracow, International Cultural Centre, 1996.

Uő (szerk.): *Protecting and Safeguarding Cultural Heritage. Systems of Management of Cultural Heritage in the Visegrad Countries*. Cracow, International Cultural Centre, 2011.

SEBŐK Marcell (szerk.): *Történeti antropológia. Módszertani írások és esettanulmányok*. Bp, Replika Kör, 2000.

SMITH, Laurajane – AKAGAWA, Natsuko (szerk.): *Intangible Heritage*. London – New York, Routledge, 2009.

SONKOLY Gábor: *A kulturális örökség fogalmának értelmezési és alkalmazási szintjei*, *Regio*, 2000/4, 45–66.

Uő: Nemzeti örökség – világörökség. A kulturálisörökség-paradigma. In CZOCH Gábor – KLEMENT Judit – SONKOLY Gábor (szerk.): *Atelier-iskola. Tanulmányok Granasztói György tiszteletére*. Bp, Atelier, 2008. 247–255.

Uő: Nemzeti örökségből – világörökség: Budapest példája. In: CIEGER András (szerk.): *Kötőerők. Az identitás történetének térbeli keretei*. Bp, Atelier, 2009. 281–293.

Uő: Történeti városi táj – fogalomértelmezés. Historic Urban Landscape – A Conceptual Analysis. In: BENKŐ Melinda – SZABÓ Árpád (szerk.): *Városmegújítás. Városerősségi tanulmányok. Urban Renewal. Essays on Urban Design*. Bp, BME Urbanisztika Tanszék, 2011. 92–101.

TAKÁTS József (szerk.): *Az irodalmi kultusz kutatás kézikönyve*. Bp, Kijárat, 2003.

VERGO, Peter (szerk.): *The New Museology*. London, Reaktion Books, 1989.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
A múlt megjelenítése: autenticitás, reprodukció, igazságérték	Megbeszélés	
Örökség az állami kultúrpolitikában	Megbeszélés, vita	
Gazdaság, vállalkozás, az örökség menedzsmentje	Megbeszélés, vetítés	
Az örökség bemutatásának technikái	Megbeszélés, vetítés	
„Community development” és örökségpolitika	Megbeszélés, vetítés	
Örökség a családi közösségben	Vita	
Kisebbségi közösségek öröksége	Megbeszélés, vetítés	
Szellemi örökség és a népi kultúra emlékezete a 21. században	Vetítés, vita	
Ökológia és kulturális örökség: a kultúrtáj fogalma	Vetítés, vita	
A gyáripar emlékezete: az ipari örökség	Vetítés, vita	
A kulturális örökség 19. századi elemei Közép-Európában	Megbeszélés, vetítés	
A két világháború közti korszak öröksége Közép-Európában	Megbeszélés, vetítés	
A szocializmus öröksége Közép-Európában	Megbeszélés, vetítés	
A kulturális örökség intézményei és gyakorlatai az interneten	Megbeszélés	

Könyvészet

ALBERT, M.-T. et al.: Community development through World Heritage. UNESCO, Paris, 2012. (World Heritage Papers 31.) <http://whc.unesco.org/en/series/31/>

ANKERSMIT, Frank R.: *A történelmi tapasztalat*. Bp, Typotex, 2004.

ERDŐSI Péter – SONKOLY Gábor (szerk.): *A kulturális örökség*. Bp, L'Harmattan, 2004.

ERDŐSI Péter: A kulturális örökség meghatározásának kísérletei Magyarországon. *Regio*, 2000/4. 26–44.

Uő: A kulturális örökségvédelmi törvény vitája a magyar parlamentben. In: FEDINEC Csilla (szerk.): *Társadalmi önismeret és nemzeti önazonosság Közép-Európában*. Bp, Teleki László Intézet, 2002. 269–279.

Uő: Kulturális örökség és múzeumi praxis – egy történész szemével. *Tabula*, 12 (2009) 211–220.

FRAZON Zsófia: *Múzeum és kiállítás. Az újrarajzolás terei*. Gondolat – PTE Kommunikáció- és Médiatudományi Tanszék, Bp – Pécs, 2011.

GALAVICS Géza (szerk.): *Történeti kertek. Kertművészet és műemlékvédelem*. Bp, MTA Művészettörténeti Kutatóintézet – Mágus Kiadó, 2000.

GYÁNI Gábor: *Emlékezés, emlékezet és a történelmi elbeszélés*. Bp, Napvilág, 2000.

GYÖRGY Péter: *Az eltörölt hely – a Múzeum*. Bp, Magvető, 2003.

GYÖRGY Péter – MONOK István – KISS Barbara (szerk.): *Kulturális örökség – társadalmi képzelet*. Bp, OSZK – Akadémiai Kiadó – Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, 2005.
<http://mek.niif.hu/02600/02661/02661.pdf>

MITCHELL, Nora – RÖSSLER, Mechthild – TRICAUD, Pierre-Marie: *World Heritage Cultural Landscapes. A Handbook for Conservation and Management*. Paris, UNESCO, 2009. (World Heritage Papers n. 26.)
<http://whc.unesco.org/en/series/26/>

NÉMETH, Györgyi (szerk.): *Growth, Decline and Recovery. Heavy Industrial Regions in Transition*. Bp – Miskolc, Institute of History, Hungarian Academy of Sciences – University of Miskolc, 2007.

SZEKERES András: Les hauts fourneaux de Völklingen. À propos d'une mémoire du capitalisme industriel. In:

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- Magas fokú tárgyi ismeret
- Szakmai nyelv elsajátítása

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás			
10.5 Szeminárium / Labor	A megadott témák önálló befogadása, feldolgozása, a közös munkában való részvétel.		30%
	A szemináriumi dolgozat önállósága (egyéni kutatás, eredetiség).		70%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
• Az előadások és a szemináriumok látogatása. • Aktív részvétel a szemináriumi munkában. • Szemináriumi dolgozat elkészítése.			